

Handläggare
Gabriella Piero Nyström
Telefon:

Till
Midsommarkransens förskolor

Verksamhetsplan 2023 för Midsommarkransens förskolor

Förslag till beslut

Innehållsförteckning

Inledning	3
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	5
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	5
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	11
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	15
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	16
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	16
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	17
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	19
Redovisning av ekonomi	20
Resursanvändning	20
Budget 2023	21
Övrigt	21

Inledning

Verksamhetsidé och värdegrund

Den svenska förskolans uppdrag är en kombination av omsorg och utbildning- *Educare.Edu* - utbildning och *care* - omsorg. Midsommarkransens pedagogiska verksamhet vilar på vetenskaplig grund och utgår från målen i förskolans läroplan, skollagen samt stadens nämndmål. Vårt uppdrag är att organisera, utbilda och rekrytera för att detta ska vara möjligt. Rektor leder det pedagogiska uppdraget tillsammans med ledningsgruppen.

Grunden för vårt arbete är att utgå från att barnen är transdisciplinära tänkare och alltså inte delar upp världen i olika discipliner, utan förbinder läroplansmålen och allt vävs samman i en helhet.

Mänskliga rättigheter och Barnkonventionen ska vara grundläggande i vårt vardagliga arbete. Vi utgår från barnen i likabehandlingsarbetet och ska normkritiskt granska vårt förhållningssätt och alla barn ska ha samma rättigheter och skyldigheter. Vårt pedagogiska ledarskap innebär att vara värdegrunds- och normbärare. Vi ska vara goda och tydliga förebilder.

Vårt mål är att erbjuda undervisningsmiljöer som är inbjudande, utmanande, kreativa, utforskande, lek- och fantasifulla och de ska locka till samtal, reflektion och nyfikenhet. Vi ska uppmuntra och ta tillvara på deras nyfikenhet och intresse för att kommunicera på olika sätt. Barnen ska erbjudas en stimulerande miljö där de får förutsättningar att utveckla sitt språk.

Utbildningen i vår enhet ska ge barnen möjlighet att tillägna sig ett ekologiskt och varsamt förhållningssätt till sin omgivande miljö. Barnen ska ges kunskaper om hur de olika val vi människor gör, kan bidra till en hållbar utveckling.

Verksamhetsbeskrivning

Enheten ligger geografiskt mellan Midsommarkransen och Telefonplan, består av fem förskolor; Fiberpennan (4 avdelningar) Kastanjen (4 avdelningar), LM-gården (6 avdelningar), Rönneberga (3 avdelningar) och Svandammgården (4 avdelningar). Under dagen kan avdelningarna delas upp i grupper.

I enheten arbetar 82 medarbetare varav 51% förskollärare, 49% barnskötare, rektor 100%, två biträdande rektorer på 100%, pedagogisk utvecklingsledare/administratör 100% samt fyra kockar, en ekonomi/kök samt tre ekonomi/städ är anställda i enheten.

Enheten kommer under våren 2023 ha 426 inskrivna barn. En av förskolorna ingår i VFU-ett kluster, vilket innebar ett nära samarbete med Stockholms universitet.

Kvalitets- och utvecklingsarbete

Rektor har det yttersta mandatet att leda den pedagogiska utvecklingen på enheten. Tillsammans med ledningsgruppen möjliggörs det på förskolorna genom organisation av reflektionstid för arbetslagen, kvalitets och utvecklingsbesök två gånger år, förskolemöten, handledning från resursavdelningen och nätverk.

Vår inom- och utomhusmiljö är under ständig utveckling. Under 2023 fortsätter vi arbetet med våra undervisningsmiljöer det arbetet kulminerade under 2022 i ett gemensamt miljödokument där ska finnas ett likvärdigt utbud av material och aktiviteter på alla enhetens förskolor. Det systematiska kvalitetsarbetet på enheten kommer att utgå ifrån verktyget WKI:n och dess rubriker.

Gemensamma dokument för utvecklingssamtal, lärloggar med stödfrågor, bidrar till enhetens likvärdighet. De är ett stöd för att kunna omsätta läroplanen i praktiken, utveckla undervisningen samt den pedagogiska dokumentationen i gruppen.

Planerings- och bedömningsverktyget (Pob:en) används och arbetet med att utveckla verktyget fortsätter 2023. Enheten har en gemensam undervisningsplan som varje arbetslag utgår ifrån för att göra sina egna planer utifrån barnens intressen och behov.

Det systematiska kvalitetsarbetet följs upp med hjälp av Pob:en och WKI:n, under reflektionstillfälle, utvecklingsdagar samt i de kvalitets- och utvecklingsbesöken som enhetens ledning gör två gånger om året på respektive avdelning.

Kompetensutvecklingsinsatser

Våra nyanställda nyexaminerade förskollärare erbjuds en erfaren mentor i enheten och de inbjuds att tillsammans gå en introduktion (Stadsdelen) för den nyexaminerade.

Det finns ett behov av att utveckla den pedagogiska dokumentationen och det systematiska kvalitetsarbetet för att uppnå en tydlig systematik. Skolplattformens Planering- och bedömningsverktyg stödjer oss i det arbetet.

Vi fortsätter att utveckla den salutogena kulturen, där vi arbetar med att uppmuntra en "ansvarskultur" till skillnad från en "lydnadskultur. Kommunikation, samarbete, planering och gemensamt lärande är byggstenar i det arbetet.

Utvecklingsområden/fokusområden 2023:

- Språkutveckling – generell språkutveckling, flerspråkiga barns språkutveckling och minoritetsspråk, medarbetarnas kompetens, högläsning.
- Inskolning-introduktion till förskolan
- Systematiskt kvalitetsarbete - Likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer, självvärdering, dokumentation, uppföljning och utvärdering i skolplattformen "Planering och bedömning".
- Hållbar utveckling – matstrategin för förskola, kemikaliesmart förskola, kompetensutveckling kockar, energiförbrukning
- Fysisk aktivitet och rörelse
- Vidareutbildning till barnskötare.

Medarbetarnas delaktighet

Inför arbetet med verksamhetsplan så har ledningsgruppen tillsammans med förskollärarna arbetat med målen, alla medarbetare har fått möjlighet att ge feedback inför 2023 på utvecklingsdag i december. Utkastet till Vp kommer att behandlas på förskollärarnätverk i januari samt på ESVG. Efter remissrundan så kommer verksamhetsplanen fastställas.

Uppföljning av VP sker tillsammans med medarbetarna halvårsvis på utvecklingsdag i juni samt i november, inför verksamhetsberättelsen.

Samverkan med vårdnadshavare

Kommunikation med vårdnadshavare sker digitalt via Skolplattformen, Pob:en, utvecklingssamtal, föräldramöten samt förskoleundersökningen.

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att stadsdelsområdets kommunala förskolor ger alla barn lika möjligheter och det stöd de behöver för att lära och utvecklas i enlighet med Barnkonventionen, Skollagen samt Förskolans läroplan.

En faktor som påverkar förskoleverksamheten är minskningen av antalet barn i åldrarna 1–5 år i stadsdelsområdet, en trend som har bestått de senaste två åren, dock ojämn över stadsdelen. Verksamheten har anpassats utifrån trenden både när det gäller lokalbeståndet och organisationen. Endast ändamålsenliga permanenta förskolelokaler är kvar i lokalbeståndet och från januari 2023 justeras antalet resultatenheter från tretton till tolv. Enligt Sweco:s befolkningsprognos ökar det totala behovet av antalet förskoleplatser successivt under kommande tioårsperiod men med start från ett lägre barnantal än tidigare prognostiserat. Det innebär att förskoleverksamheten kommer expandera framgent men att det befintliga lokalbeståndet möter platsbehovet under en längre tid än tidigare prognostiserat.

Förskolan ska främja livslångt lärande och ge trygghet och omsorg för alla barn samt förmedla och förankra grundläggande demokratiska värderingar liksom respekt för mänskliga rättigheter. Barnen i förskolan ges, oavsett könstillhörighet, möjlighet att utveckla sina förmågor och intressen med samma möjligheter och på lika villkor. Där det är möjligt att ta fram könsuppdelad statistik analyseras resultat utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Stödfrågor för jämställdhetsanalyser används vid bland annat tertialrapporter. Om förskoleenheterna uppmärksammar omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas framgång analyseras även detta.

Förskolorna erbjuder inkluderande, tillgängliga lärmiljöer och i lek och interaktion med barnen utmanas könsstereotypiska normer och värden. Ett brett urval av material, lekar och aktiviteter erbjuds för att barnen ska ha möjlighet att bredda sina lekmönster. Undervisningen sker ofta i grupper om färre barn för att värna om barns samtalsutrymme och möjliggöra för alla barn att ge uttryck för sina tankar, åsikter och idéer. På så vis möjliggörs att alla barn får lika stort inflytande över och utrymme i utbildningen oavsett könstillhörighet.

Stockholm stad är förvaltningsområde för finska, samiska och meänkieli. För förskolan innebär det att barn har rätt till förskoleplats där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på något av minoritetsspråken.

Ett systematiskt kvalitetsarbete är en förutsättning för att utveckla en likvärdig utbildning och undervisning av god kvalitet. Gemensamma stöddokument säkerställer likvärdigheten och anger riktning för utbildningen och undervisningen inom prioriterade områden som likvärdiga lärmiljöer, språk, digitalisering, kultur, måltider och fysisk aktivitet. Utifrån förskoleavdelningens uppföljningar och resultatanalyser under föregående verksamhetsår, har tre övergripande utvecklingsområden identifierats. Dessa områden kommer att prioriteras under 2023:

- Hållbart ledarskap och medarbetarskap
- Språkutvecklande utbildning och undervisning
- Tillgänglig och inkluderande förskola

Hållbart ledarskap och medarbetarskap

Rapporten Ledarskap i förskolan ligger till grund för förskoleavdelningens fortsatta utveckling av arbetet med förbättrad arbetsituation för barnskötare, förskollärare och rektor i syfte att skapa ett hållbart ledarskap och medarbetarskap. Följande delar ingår i utvecklingsområdet:

- Organisatoriskt och pedagogiskt ledarskap för rektorer
- Pedagogiskt ledarskap för förskollärare
- Medarbetarskap för arbetslag

Förskoleavdelningen har under 2022 påbörjat ett utvecklingsarbete med fokus på att definiera begreppet närvarande ledarskap samt på balansen i rektorsuppdraget. Arbetet omfattar att utveckla strukturer för den inre arbets- och utvecklingsorganisationen med biträdande rektorer, förskollärare och arbetslag, samt att utveckla samarbetet med stödfunktionerna. Arbetet fortsätter under 2023.

Under 2023 ska även kompetenshöjande insatser för förskollärare kopplade till pedagogiskt ledarskap utifrån läroplansuppdraget tas fram och genomföras. I detta ingår även att gemensamt definiera nyckelbegreppen undervisning och utbildning för att främja likvärdighet. Den professionsstärkande insatsen kommer även i delar att omfatta arbetslaget som helhet.

Tillgänglig och inkluderande förskola

Förskolan ska säkerställa att alla barn får det stöd de behöver för sin utveckling inom ramen för förskolans verksamhet. Särskilda insatser är ibland nödvändiga för att möta barns individuella men även grupperns specifika behov. Behoven kan vara tillfälliga eller varaktiga, exempelvis kopplade till medicinska eller socioekonomiska förutsättningar. Insatserna kan innebära anpassningar i arbetslagens organisation eller arbetsätt, behov av specialkompetens hos medarbetare, anpassningar av lokaler samt utökad samverkan med externa aktörer. Förskoleavdelningen fortsätter därav utveckla former för arbetet med en tillgänglig och inkluderande förskola för alla barn. Avdelningen ska även genomföra en behovskartläggning avseende barn i behov av särskilt stöd i syfte att identifiera utvecklings- och stödbehov hos enheterna. Ytterligare två delar ingår i utvecklingsområdet:

- Förebyggande och främjande arbete
- Samverkan med externa aktörer

Förskoleenheterna ska under 2023 fortsätta utveckla förskolans lärmiljöer som en del i det förebyggande och inkluderande arbetet. Det påbörjade utvecklingsarbetet i samverkan med grundskolan om övergångar från förskola till skola fortsätter under 2023. Även samverkan med avdelningen för social omsorg om rutiner för orosanmälan fortsätter utvecklas.

Språkutvecklande utbildning och undervisning

Utbildningen och undervisningen ska utgå från barnens intressen där barn stimuleras och utmanas med läroplanens mål som utgångspunkt och riktning. Förskoleavdelningen tillsammans med förskoleenheterna har under 2020–2022 tagit fram och implementerat språkprogrammet för förskolan på alla enheter. Språkutvecklande arbete ligger som ett raster över hela utbildningens innehåll, från språksamtal med vårdnadshavare vid förskolestart till språkfokus vid övergång till grundskola. Läsmiljöerna fortsätter utvecklas med fördjupningar i drama, musik, berättande och skapande, både lokalt på enheterna samt i ett övergripande perspektiv. I syfte att utveckla det kollegiala erfarenhetsutbytet ska förskoleavdelningen fortsätta samordna och sprida goda exempel på arbetslagens undervisningsformer och innehåll.

Läroplanen över hela förskoleperioden

En del i arbetet med utveckling av utbildning och undervisning är att utveckla former för uppföljning och utvärdering av läroplansmålen under förskoleperioden som helhet, 1–5 år. Förskoleavdelningen ska utreda hur arbetet med läroplansmålen under hela förskoleperioden kan utvecklas.

Agenda 2030

Stadsdelsnämndens arbete och insatser bedöms stödja och bidra till mål 4. God utbildning till alla, 5. Jämställdhet samt 10. Minskad ojämlikhet i enlighet med Agenda 2030.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	33 %	33 %	Tertial
 Antal barn per grupp	15	15	Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Förskollärartäthet	15,5 st	15,5	Tertial

Nämndmål: Alla barn i förskolan stimuleras och lär utifrån sina förmågor i en utbildning med likvärdig och tillgänglig lärmiljö

Beskrivning

Målet nås genom att utbildningen bedrivs i likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer som uppmuntrar till kommunikation, lek och utforskande. Social, pedagogisk och fysisk miljö

skapar tillsammans förutsättningar för barns lärande och utveckling. Språkutvecklande arbete ligger som ett raster över hela utbildningen. Rektor leder och samordnar det pedagogiska arbetet och organiserar de strukturella förutsättningarna för utbildningen. Förskolläraren ansvarar för att undervisning bedrivs i enlighet med målen i läroplanen. Arbetslaget genomför utbildningen utifrån sina respektive uppdrag.

Gemensamt framtagna stöddokument anger riktning för utbildningen och undervisningen inom prioriterade områden som likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer, språk, digitalisering, kultur, måltider och fysisk aktivitet.

Förväntat resultat

Utbildningen ger varje barn förutsättningar att utveckla:

- Nyfikenhet, kreativitet och lust att leka och lära
- Ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen utforma och genomföra kompetenshöjande insatser för förskollärare och arbetslag i pedagogiskt ledarskap utifrån läroplansuppdraget.	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen utreda hur arbetet med läroplansmålen under hela förskoleperioden kan utvecklas.	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska fortsätta utveckla sina läsmiljöer och lärmiljöer med fokus på drama, musik, berättande och skapande.	2023-01-01	2023-12-31

Enhetsmål: Varje barn i Midsommarkransen förskolor möts av lärmiljöer där organisation/struktur, material och pedagogernas förhållningssätt återspeglar läroplanens intentioner.

Förväntat resultat

- Förskolornas lärmiljöer erbjuder och synliggör material som uppmuntrar till de olika läroplansområdena
- Projekten speglas i de pedagogiska miljöerna.
- Barnen på enhetens förskolor möter likvärdiga lärmiljöer enligt stadsdelens gemensamma ställningstaganden för en likvärdig och tillgänglig lärmiljö
- Förskolornas pedagogiska utemiljö bidrar till att barnen på enhetens förskolor tar del av daglig rörelse
- Det stadsdelsgemensamma språkprogrammet är implementerat
- Enhetens riktlinjer för kost är implementerat

Arbetssätt

Vi utgår från enhetens miljödokument där barnen ska möta en tydlig, tillgänglig och utmanande pedagogisk miljö som uppmuntrar till olika uttrycksformer och användandet av föränderliga material och olika tekniker. Vi erbjuder ett varierat material som både lockar och utmanar barnen till såväl självständigt som handlett utforskande.

Vi arbetar projektinriktat med kontinuerlig dokumentation och reflektion för att säkerställa att läroplanens olika områden finns med.

Barnen ska erbjudas pulshöjande aktiviteter varje vecka. Varje barn ska erbjudas att vara producent i en digital miljö.

Alla arbetslag ska organisera mindre gruppkonstellationer där barnen får möjlighet till gemensamt lärande. Vi samtalar i mindre grupper. Barnen möter pedagoger som använder sig av språkliga genrer där barnen uppmuntras till att kommunicera på olika sätt. Vi skapar sammanhang där barnen får möjlighet att återge fakta, argumentera, berätta och lyssna på varandras berättande i mindre grupper.

Miljöerna ska spegla och förändras med barngruppens intressen och behov. Den ska vara inkluderande, tydligt och följa enhetens miljödokument. Miljön ska följa barngruppen genom innevarande verksamhetsår.

Alla arbetslag ska inta ett förhållningssätt med utgångspunkt i att barnen inte delar upp världen i olika ämnesområden, dvs transdisciplinära tänkare.

Uppföljning

Uppföljning av arbetssätt sker kopplat till uppsatt mål på avdelningarnas reflektionstid, kvalitet-och utvecklingsbesök 2gg årligen samt vid utvärderingen som sker i slutet av varje termin då kopplat till WKI:n.

Nämndmål: Alla barn i förskolan utvecklar sin förståelse för grundläggande demokratiska värden i en inkluderande utbildning

Beskrivning

Målet nås genom att förskolans arbete med normer och värden präglas av barnkonventionens intentioner i en inkluderande utbildning för alla barn. Utbildningen skapar likvärdiga möjligheter för alla barn att uttrycka sina tankar och åsikter för att ha inflytande över sin vardag. Utbildningen är trygg och säker, riktlinjerna i Säker förskola, där arbetet med Aktiva åtgärder är en del, är vägledande i det arbetet. Rektor säkerställer att alla barn får det stöd de behöver för sin utveckling inom ramen för förskolans uppdrag. Undervisningen kännetecknas av lek, språk samt hållbar utveckling, där barnens förmågor och intressen tas tillvara i undervisningens utformning.

Gemensamt framtagna stöddokument anger riktning för utbildningen och undervisningen inom prioriterade områden som likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer, språk, digitalisering, kultur, måltider och fysisk aktivitet.

Förväntat resultat

Utbildningen ger varje barn förutsättningar att utveckla:

- Självständighet och tillit till sin egen förmåga
- Förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen fortsätta utvecklingsarbetet av övergångar från förskola till grundskola i samverkan med utbildningsnämnden.	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen genomföra en behovskartläggning avseende barn i behov av särskilt stöd i syfte att identifiera utvecklings- och stödbehov hos enheterna.	2023-01-01	2023-08-31
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska fortsätta utveckla förskolans lärmiljöer som en del i det förebyggande och inkluderande arbetet.	2023-01-01	2023-12-31

Enhetsmål: Varje barn vid Midsommarkransens förskolor utvecklar förståelse för sina demokratiska rättigheter och skyldigheter

Förväntat resultat

- Det dokumenteras i Pob:en hur, när och i vilken form man erbjuder barnen möjlighet till reflektion och delaktighet.
- Barnen görs delaktiga i förskolans verksamhet
- Barnkonventionens intentioner är synliga på förskolan.
- Alla barn möter en varierad språklig och kommunikativ miljö på förskolan.

Arbetsätt

Vi har en systematik i vårt arbete med aktiva åtgärder och plan mot kränkande behandling. Vi följer upp vårt främjande och förebyggande arbete kontinuerligt i vårt systematiska kvalitetsarbete. Plan mot kränkande behandling" arbetas aktivt med vid behov och följs upp kontinuerligt.

En kartläggning av barns lika behov kommer göras på gruppnivå, individnivå och organisationsnivå.

Barnen delas in i mindre gruppkonstellationer över dagen för att alla barn ska komma till tals, pröva demokratiska arbetsformer och utveckla förmåga att samarbeta.

Barns intressen, teorier, hypoteser och behov ligger till grund för projektplaneringen. För att motverka traditionella könsroller observeras barns lek och miljö kartläggs.

Ett interkulturellt förhållningssätt präglar undervisningen med särskild hänsyn till Barnkonventionen. Barns rättigheter beaktas i alla beslut som berör barnen.

Alla arbetslag ska erbjuda nya familjer språksamtal i samband med introduktionsperioden. Att tidigt lyfta vikten av barns språkande har betydelse för barns språkutveckling.

I arbetet med undervisningsplaner ska barnens möjlighet till inflytande framå. Vi ska ha ett professionellt bemötande och ha positiva förväntningar som främjar och uppmuntrar det individuella och kollektiva lärandet. Alla barn på våra förskolor ska få bästa förutsättningar att bli sitt bästa jag och gruppen med dess olikheter ska ses som en tillgång.

Resursanvändning

Barnkonventionen, Lpfö-18, dokumentation i Pob:en samt litteratur

Uppföljning

Uppföljning av arbetssätt sker kopplat till uppsatt mål på reflektionstid, kvalitets- och utvecklingsbesök på avdelningarna samt vid utvärderingen som sker i slutet av varje termin.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Nämndmål: Invånarna har tillgång till ett rikt utbud av kultur, fritidsaktiviteter och föreningsliv

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämndens enheter integrerar kultur i verksamhetens vardagliga arbete. Särskilda medel finns avsatt för detta. Tillgång till kultur spelar en viktig roll för barn och unga som skapar sin identitet. De äldre erbjuds olika kulturmöten på boenden, mötesplatser och genom sina organisationer. Förskolan är därför en given mötesplats som kan ge lika möjligheter till deltagande och skapande i enlighet med Stockholm stads kulturstrategiska program. Kulturpengen till förskolan samt stöd i hur arbetet med kultur kan utformas och utvecklas ökar förutsättningarna för att lyckas med intentionen.

Förskolan är en kulturell mötesplats där barnen får möta och själva prova olika former av kultur och skapande. Barnen i förskolan har ett varierat utbud av böcker och besöker bibliotek. Barnen möter olika former av kultur och kulturyttringar samt skapande verksamhet som integreras i undervisningen. Unga får möta kultur och prova eget skapande i stadsdelsnämndens verksamheter. Fritidsgårdar och öppna mötesplatser erbjuder besökarna ett brett utbud av kulturaktiviteter som riktar sig och är tillgängliga för alla. Fritidsgårdarna samarbetar med lokalt civilsamhälle och andra fritidsgårdar för att tillsammans erbjuda ett brett verksamhetsutbud.

Lokala föreningar har möjlighet att söka verksamhetsbidrag och bidrar på det sättet att utveckla kultur- och fritidsverksamheter i stadsdelsområdet.

Förvaltningen initierar samarbeten som utvecklar och stärker nätverk till och mellan föreningar och deras verksamheter. Bland annat planeras kulturprojekt som i samverkan med föreningar, förskolor, skolor, fritidsaktiviteter bjuder in till samverkan, synliggör aktörerna

och stimulerar till samarbete.

Ett utvecklingsarbete pågår för att bygga kontaktytor och samarbeten mellan olika föreningar och verksamheter. Syftet är att utveckla och bredda deltagandet, nå nya målgrupper, öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga.

Vid bidragsgivning till föreningar samordnas regler och arbetssätt med stadens andra bidragsgivare för en effektivare handläggning och bättre service. Arbete pågår för att tydliggöra och utveckla regler och syfte med bidrag till föreningar samtidigt som en rättssäker process säkerställs och oegentligheter motverkas.

Utifrån Stockholms stads kulturstrategiska program, utvecklar stadsdelsförvaltningen arbetet med att inventera lokalbestånd och behov av lokaler för kultur, fritid och föreningsliv i stadsdelsområdet. Stadsdelsområdets parker är viktiga mötesplatser som ska erbjuda både aktiviteter och rekreation.

Förväntat resultat

- Kultur- och fritidsaktiviteter planeras för att nå nya målgrupper, bredda deltagandet i syfte att öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga.
- Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete.
- Barn på förskola och unga i stadsdelsnämndens verksamheter får möta och själva prova olika former av kultur och skapande.
- De äldre erbjuds olika kulturmöten på boenden, träffpunkter och genom sina organisationer.
- Boende i stadsdelsnämndens grupp- och servicebostäder får stöd i att ha en rik fritid och att kunna delta i hälsofrämjande aktiviteter utifrån sina intressen.
- Föreningar har möjlighet att söka bidrag för lokal verksamhet. samarbete med föreningar och nätverks mellan föreningar och verksamheter utvecklas.

Enhetsmål: Varje barn får under sin förskoleperiod möta olika former av kulturupplevelser samt själva få prova olika former av kultur.

Förväntat resultat

- I stadens Kulturplan anges att alla barn ska få vara deltagare i en kulturupplevelse som utövas av professionella kulturarbetare under året.
- Varje barn får under sin förskoleperiod möta olika former av kultur samt vara delaktiga i eget skapande. Kultur med- av och för.

Arbetssätt

Förskolorna erbjuder olika former av kultur.
Kulturplan 2023 upprättas, implementeras och följs upp under året.

Resursanvändning

Vi använder oss av bibliotek, digitala böcker (Polyglutt), teater och dans genom Kulan.

Uppföljning

Uppföljning av arbetssätt sker kopplat till uppsatt mål på reflektionstid, arbetslagsmöten, dokumentation i Pob:en, kvalitets och utvecklingsbesök samt vid utvärderingen som sker i slutet av varje termin.

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,6 kg CO ₂ per kg livsmedel	1,6 kg CO ₂ per kg livsmedel	År

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en fossilbränslefri organisation med minimal klimatpåverkan

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämnden arbetar utifrån stadens klimathandlingsplan samt miljöprogrammet i sitt miljö- och klimatarbete. Stadsdelsnämndens lokala miljö- och klimathandlingsplan sträcker sig fram till slutet av 2023. Stadsdelsnämnden tar med sin handlingsplan ett krafttag vad gäller miljö- och klimatfrågorna, och växlar nu upp arbetet ytterligare i och med skärpta miljö- och klimatmål.

Stadsdelsnämnden arbetar med att kartlägga verksamheternas klimatpåverkan, och tar fram strategier för hur utsläppsminskningar ska ske. De två metoder som främst används är investeringar i utsläppsminskande utrustning och beteendeförändringar.

Klimatinvesteringsmedel söks för de projekt där investering i utsläppsminskande åtgärder inom stadsmiljöverksamhet eller verksamhetslokaler ses som den bästa lösningen. För att åstadkomma beteendeförändringar satsar nämnden på kompetenshöjande insatser i form av bland annat utbildningar i energieffektivt beteende i storkök och hållbara kontor, samt utvecklad intern samverkan om miljö- och klimatfrågor.

När upphandlingen av ny parkentreprenad görs under 2023 ska tydliga miljökrav ställas för att minska nämndens indirekta klimatpåverkan.

Verksamheter som köper in livsmedel ska genom ökad medvetenhet minska livsmedels negativa klimatpåverkan. Genom verktyget Hantera Livs och regelbunden uppföljning ska stadsdelsnämnden få ner sina utsläpp från livsmedel ytterligare under 2023. Livsmedelsinköp är stadsdelsnämndens största källa av växthusgaser.

Stadsdelsnämnden kommer att utveckla former för att inkludera civilsamhälle och näringsliv i klimatarbetet i större utsträckning. En del i detta är att arbeta med utökad medborgardialog.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämnden har slutfört samtliga aktiviteter i den lokala miljö- och klimathandlingsplanen.
- Klimatpåverkan från konsumtion har minskat, stadsdelsnämnden är på god väg att bli en fossilbränslefri organisation och klimatanpassningsåtgärder har vidtagits.
- Avfall som uppstår tas om hand på ett resurseffektivt sätt enligt avfallshierarkin och matavfall sorteras i alla lokaler där det är möjligt.
- Stadsdelsnämndens energiförbrukning har minskat med en fjärdedel av mandatperiodens mål om en 10 procentig minskning.
- Användningen av plast och engångsartiklar har minskat.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska fortsatt bidra med kunskap till förskolornas kockar om livsmedels påverkan på klimatet och biologisk mångfald.	2022-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämndens medarbetare som arbetar i tillagningskök eller mottagningskök ska gå e-utbildningen om energieffektivt beteende i storkök	2023-01-01	2023-12-31

Enhetsmål: Enheten arbetar för att stadsdelsnämnden är en fossilbränslefri organisation med minimal klimatpåverkan

Förväntat resultat

I första hand väljer vi ekologiska alternativ, enheten har möten 4ggr år med städ och kök där en av frågorna som behandlas är arbetet med goda val utifrån ett miljöperspektiv. Vi tar hand om matavfallet.

Barnens mat innehåller minst 60 % ekologiska, svenskproducerade produkter.

Barnen har tillgång till giftfritt material.

Allt matavfall återvinns på enhetens samtliga förskolor

- Användning av plats och engångsartiklar minimeras
- Enhetens medarbetare som arbetar i tillagningskök ska gå e-utbildningen om energieffektivt beteende i storkök

Arbetsätt

Förskolorna arbetar för att ge barnen goda vanor och medvetandegöra vikten av klimatsmarta val samt hur vi alla kan bidra. Enheten ska bibehålla och även sträva efter öka andelen inköpta ekologiska livsmedel till förskolorna.

Förskolorna väljer miljösmarta alternativ vid inköp. Barnen inkluderas i arbetet med sopsortering och vi betonar vikten av att alla behöver bidra till ett hållbart samhälle. Vi plockar in och erbjuder natur- och återvinningsmaterial.

Kockarna ska utforma matsedeln på ett sätt där hållbar utveckling sätter riktlinjer för inköp

av närodlat utifrån årstider, minskade inköp av rött kött samt mejeriprodukter, införandet av fler vegetariska måltider och i större utsträckning övergå till hembakat bröd. Vi väljer bort råvaror och produkter som utvinns genom processer som har stora klimatavtryck som t.ex. palmolja och väljer högre andel färska råvaror.

- Alla kockar ska säkerställa att andelen ekologiska livsmedel överensstämmer med stadens ambitioner.

- Alla kök ska återvinna matavfall för att bidra och hjälpa Stockholm Stad att på sikt bli fossilfritt, men även för att minska matsvinn.

- Vi ska göra miljövänliga val vid alla inköp. Inköpen som görs till verksamheterna beaktas inte enbart utifrån ekonomisk hållbarhet, utan följer även de två andra dimensionerna: social hållbarhet och ekologisk hållbarhet, där produkters klimatpåverkan och etiska aspekter alltid bör övervägas mot kostnad för att enheten ska göra klimatsmarta val och prioriteringar vid inköp.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel inköpta animalier med krav på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning i nivå med svensk lagstiftning	88	88 %	År
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	70 %	70 %	År

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bidrar till en god livsmiljö och har giffria verksamheter

Beskrivning

Målet nås genom att arbeta systematiskt med verktygen Chemsoft och Byggvarubedömningen. Under 2023 ska arbetet med de båda verktygen utvecklas, i syfte att vässa arbetet.

Vidare nås målet genom att växla upp arbetet med skadlig påverkan från livsmedelsinköp. Stadsdelsnämnden ska undersöka orsaker till att nämnden historiskt sett haft svårt att nå målen för ekologiska livsmedel, samt se över möjliga lösningar för bättre måluppfyllelse framöver. Till detta hör också arbetet med att utveckla strategier för miljö- och klimatsmarta inköp av livsmedel inom äldreomsorg och social omsorg - där förskoleavdelningens lyckosamma arbete under de senaste åren fungerar som modell.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämnden bidrar i möjligaste mån inom nämndens rådighet till att minska buller, dålig luft och förorenat vatten i stadsdelsområdet.
- Verksamheterna arbetar systematiskt med att fasa ut skadliga kemikalier bland förbrukningsprodukter.
- Stadsdelsnämnden har en plan som följs för att bygg- och anläggningsprojekt följer kraven i Byggvarubedömningen.
- Det finns ett systematiskt arbete för att öka andelen inköpta ekologiska livsmedel och animalier som har krav på djurskydd samt restriktiv antibiotikaanvändning ökar inom stadsdelsnämndens alla verksamheter som köper in livsmedel.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt arbeta för att uppfylla kraven i nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.	2022-01-01	2023-12-31

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bedriver verksamheterna inom tilldelad ekonomisk ram

Beskrivning

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget. Styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter.

Nämndens lokalförsörjningsplan tas fram i samband med Underlag för budget 2024-2026. I lokalförsörjningsplanen slås nämndens långsiktiga arbete med lokaler fast, i syfte att tillgodose verksamheternas krav på ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler. Inriktningen framåt är att hyra lokaler av stadens fastighetsägande bolag. Under 2023 kommer nämnden att öppna en ny förskola om sex avdelningar i kvarteret Zachrisberg nära Årstabergets pendeltågsstation.

Förväntat resultat

- Verksamheterna bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.
- Stadsdelsnämnden hyr lokaler som är ändamålsenliga och kostnadseffektiva

Enhetsmål: Enheten bedriver verksamheten inom sin ekonomiska ram

Förväntat resultat

Förskolenheten har en budget i balans.

Arbetsätt

-Uppföljning av budgeten sker månadsvis med controller och informeras om på Apt. Målet är att medvetandegöra för medarbetarna om hur ekonomin fungerar.

-Anpassa verksamheten efter resultaten och prognoserna som bearbetas månadsvis.

-Tydlig struktur kring inköp av pedagogiskt material och förbrukningsmaterial

- Jul- och sommarledigheter i samarbete med egna och om möjligt övriga förskolenheter för ett ökat resursutnyttjande.

Resursanvändning

Månatliga uppföljningar.

Uppföljning

Uppföljning varje månad sker tillsammans med controller.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Sjukfrånvaro		Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14		Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare och har en god arbetsmiljö

Beskrivning

Stadsdelsnämnden kommer utifrån arbetsgivarperspektivet att ha fokus inom områdena; anställningar, arbetsmiljö, kompetensförsörjning samt chefsuppdrag och ledarskap.

Goda och trygga anställningsvillkor där medarbetares anställningsform är tillsvidareanställning på heltid är normen vid nyanställningar. Rekryteringsprocessen säkerställer att rekrytering sker kompetensbaserat och i linje med verksamhetens

kompetensförsörjningsplan och bemanningsstrategi.

Systematiskt arbete inom arbetsmiljöområdet är ett prioriterat område för att medarbetare och chefer ska ha en god arbetssituation och förutsättningar att nå ett gott arbetsresultat. En god arbetsmiljö och ett närvarande ledarskap ska säkerställas genom balans mellan uppdrag och resurser, samt ett rimligt antal medarbetare per chef. För skyddsombud och chefer hålls gemensam utbildning i grundläggande systematiskt arbetsmiljöarbete regelbundet.

Att arbeta främjande och förebyggande med friskfaktorer för att sänka sjukfrånvaron och skapa en god social och organisatorisk arbetsmiljö är prioriterat. Friskvård är en viktig del inom arbetsmiljöarbetet för att skapa förutsättningar för medarbetare att må bra. Som personalförmån kan medarbetare i stadsdelsnämnden ta ut friskvård på arbetstid när arbetet och verksamheten så tillåter. Förvaltningen arbetar systematiskt med kort- och långtidsfrånvaro enligt den rehabiliteringsprocess som är gemensam för staden.

Under perioden augusti – november utför alla enheter arbetsmiljöronder som även inkluderar ett avsnitt rörande årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Resultatet av den årliga uppföljningen summeras på avdelnings- respektive nämndnivå och följs upp i samverkansgrupper tillika arbetsmiljökommittéer. Resultatet analyseras och eventuella åtgärder som är gemensamma för en stor del av stadsdelsnämnden samordnas.

Ett aktivt strategiskt kompetensförsörjningsarbete utifrån uppdrag och mål är fortsatt prioriterat för att utveckla, behålla samt rekrytera verksamhetskritisk kompetens. Varje verksamhet planerar kompetensutvecklingsinsatser och för att bibehålla en kontinuitet i verksamheten och stärka försörjningen av chefer och nyckelkompetenser är det även viktigt med en strategisk successionsplanering. Inom äldreomsorgen kommer den genomförda kartläggningen av formell kompetens ligga till grund för vidare utvecklingsinsatser för att säkerställa kompetensbehovet på kort och lång sikt. Vid rekrytering av chefer är det även viktigt att de fem kompetenserna i stadens chefsprofil är vägledande i rekrytering och urval.

Chefsuppdraget kräver ett tydligt och utvecklingsinriktat ledarskap där en helhetssyn kopplat till mål och resultat kan förmedlas till medarbetarna. Ledarskapet ska vara präglad av tillgänglighet, kommunikation, tillit och mod. Chefer ska stöttas och stärkas i detta för att på bästa sätt kunna leda sin verksamhet och i det uppmuntra medarbetare att omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar med stockholmarnas fokus.

Chefer som är nya i sin chefsroll, genomgår chefsintroduktion för att få en god grund till vad som förväntas i uppdraget kopplat till personalansvar och att vara arbetsgivarföreträdare. Utvecklingsinsatser för chefer kan även ske genom stadens chefsutvecklingsprogram och upphandlade insatser.

Förväntat resultat

- För de anställningar som ingås ska normen vara tillsvidareanställning på heltid.
- Stadsdelsnämnden har en god systematik inom arbetsmiljöarbetet.

- Planering av kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål.
- Nya medarbetare och chefer får en god introduktion i uppdraget.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden tillsammans med förskoleenheterna ska fortsätta utveckla arbetet med förbättrad arbetsituation för förskollärare och barnskötare inom ramen för det ordinarie arbetsmiljöarbetet.	2022-01-01	2023-12-31

Enhetsmål: Enheten är en god arbetsgivare och har en god arbetsmiljö

Förväntat resultat

- Medarbetare stannar kvar på förskolorna och bidrar med att utveckla verksamheten.
- Korttidsfrånvaron sjunker.
- Medarbetarenkäten visar på en hög nöjdhet inom området respektfullt bemötande och förtroende för närmsta cheferna.

Arbetsätt

Enheten gör handlingsplaner utifrån medarbetarundersökningen. De nyexaminerade pedagogerna erbjuds en mentor det första året och bjuds in till introduktionsträff av Stadsdelen.

Nya medarbetare får en god introduktion samt nyexaminerade förskollärare erbjuds en mentor under sitt första år. Förskollärare erbjuds handledning och stöd i sitt ledarskap, i det pedagogiska arbetet.

Vi uppmuntrar medarbetarna att använda friskvårdsbidraget för ett ökat välmående. Varje år har biträdande rektor eller rektor ett medarbetarsamtal och ett lönesamtal med medarbetarna. Under medarbetarsamtalet som har fokus på medarbetarskapet, har man en dialog om arbetet och hur man bidragit till verksamhetens kvalitet. Det lönesättande samtalet utgår från stadens lönekriterier

Midsommarkransens förskolor ingår i ett pilotprojekt med en samverkansgrupp på enheten ESG 2022-2023.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Nämndmål: Stadsdelsnämnden har en hög beredskap i alla verksamheter

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämnden utför ett genomgripande arbete för att identifiera och analysera stadsdelsnämndens viktiga och samhällsviktiga verksamheter och processer. Stadsdelsnämndens kris-, kontinuitets- och beredskapsarbete är samordnat så att de hänger ihop, är effektivt och känt för de som berörs. Kunskaphöjande insatser inom krisberedskap och civilt försvar genomförs i stadsdelsnämndens verksamheter. Arbetet med krisstödsorganisation fortsätter, i syfte att ge stadsdelsområdets invånare stöd vid kriser.

Stadsdelsnämnden avsätter resurser för att implementera de lokala tillämpningsanvisningarna för informationssäkerhet. Stadsdelsnämndens beredskap att hantera kriser och samhällsstörningar stärks genom ett systematiskt planeringsarbete samt övning.

De lokala anvisningarna för informationssäkerhet ska implementeras och alla medarbetare ska känna till hur nämnden arbetar med informationssäkerhet och dataskydd. Detta sker bland annat genom att de obligatoriska utbildningarna genomförs för samtliga medarbetare och genom det nätverk av informationssäkerhets- och dataskyddsambassadörer som finns på förvaltningen.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämndens verksamheter har en hög beredskap inför kommande kriser.
- Risk- och sårbarhetsanalysen är genomarbetad, dynamisk och välkänd för relevanta funktioner.
- Samhällsviktiga verksamheter och de verksamheter som är av vikt för dessa har en kontinuitetsplan som är övad.
- Stadsdelsnämnden har tre permanenta trygghetspunkter.
- Nödändig information om dataskydd och informationssäkerhet har nått och är begriplig för samtliga medarbetare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla medarbetare ska genomgå de obligatoriska utbildningarna om dataskydd och informationssäkerhet	2023-01-01	2023-12-31
Samtliga chefer ska genomgå utbildningen i informationssäkerhet och dataskydd som är framtagen för målgruppen	2023-01-01	2023-12-31
Samtliga verksamheter ska ta fram en beredskapspärm där rutiner för krishantering ska finnas	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämndens verksamheter som bedöms vara samhällsviktiga eller är av vikt för dessa ska ha en uppdaterad kontinuitetsplan som är övad	2023-01-01	2023-12-31

Redovisning av ekonomi

Resursanvändning

Enheten har en tydlig organisation som tar tillvara kompetens, kunnsande och engagemang som är främsta resurser. Följande resurser har vi att tillgå:

Resursanvändning

- Ledningsgruppen
- Samordnargruppen
- Pedagogiska nätverk
- Arbetsmiljögruppen
- Nätverk kockar
- APT

- ESG
- Verksamhets och kvalitetsbesök
- Arbetslagsreflektion
- Pedagogisk utvecklingstid
- Resursenheten

Budget 2023

Budget 2023

Vårt mål är att ha budget i balans. Det vill säga att inkomster och utgifter korrelerar med vårt uppdrag enligt läroplan, stadens riktlinjer. Medarbetare involveras i arbetet med att ha en budget i balans genom information som ges vid APT och i vår enhetsgemensamma samverkansgrupp månadsvis.

Budgetarbetet följs upp varje månad av ledningsgrupp och economicontroller. Vi använder oss av inköpssystemet Agresso vid inköp av varor till enheten.

Övrigt

Agenda 2030

Verksamheten arbetar med att sortera matavfall, minska matsvinnet och minska användningen av plast och engångsartiklar. Vi arbetar aktivt med FN:s klimatmål med särskilt fokus på mål nr 2, 3, 4, 5 7 samt 12.

Kvalitetsarbete

Klagomål hanteras enligt stadsdelens gång för klagomålshantering.

Förskoleundersökningens resultat behandlas och analyseras på APT och i arbetslagen.